

KERESZTÉNY MAGVETŐ.

XI-ik évf.

Márczius, Április 1876.

2-ik füzet.

Jézus tengeri utazása képe földi vándoréletünknek.

HOMILIA RÉDIGER GÉZÁTÓL.

Alapige: Máté 8, 23—27.

Ki alacsony szalmafüdél alatt porszüléktől született, s nagyra-hivatott lelkét alacsony származása gyötri, nyissa fel szent hitünk könyvét s az emberiség megváltójának születése nemes önbizalomra gyújtja.

Ki az emberiség, vagy nemzete boldogításában fáradoz, s a zsarnokság hatalma nem tudja megrettenteni, és a sötétség fejedelme fényes ígéretekkel, szemkápráztató kincsekkel akarja elcsábítani, letériteni a nemes ösvényről, az nyissa fel szent hitünk könyvét s idvezítőnk megkísértetése a pusztában megtanítja, mit kelljen tenni a kísértővel, s tovább haladva a pályán, magasztosan elvérzeni egy új Golgotán.

A bölcsész, ki éjen-napon át töri fejét az összes emberiséget kötelező törvények összealkotásában, nyissa fel a szent könyvet s a Jézus tanításaiban fölleli a miért fáradozott, amaz égi származásu erkölcsi törvényeket, melyeken az összes emberiség boldogsága alapszik.

S az, ki túlszárnyalva a föld rögein, a költészet szelid muzsáival szeret társalogni, nyissa fel a szövetség e szent könyvét, s a koronás dalnok ihletett zoltárai lelkét a legmagasztosabb gyönyörben fogják elringatni.

S az, ki kételkedni merészkedik, hogy egy erős istenség alkotott, igazgat és tart fenn mindeneket, olvassa el a szövetség két könyvét, s ha ez se tudja lelkében az igaz hitet felkelteni, azt semmi emberi tudomány meg nem téritheti.

De ki győzné k. ai! mind előszámlálni, melyeket e szent könyv tanításaiban, példáiban, hasonlataiban mindenki a maga vágyainak, örömeinek, akaratának kielégítésére, bétöltésére feltalál. A veszélyben levők tanácsot, bátorságot; az árvák atyát; az üldözöttek oltalmát; a szenvedők vigasztalást; a haldoklók új életet nyerneik általa. Mindenik szava e könyvnek egy-egy csepp ama menyneik forrásból, mely lelkünk és szívünk elvesztéssel fenyegető lángját ki tudja oltani s minket az életnek megtartani, visszaadni. Az élet minden körülményeire alkalmazható tanulságos példázatok, magasztos történetek, fönséges képek foglalják el mindenik lapját.

A felolvasott igék is, a galilei tengeren való hajózása Jézusnak, a biblia legvonzóbb és tanulságosabb történeteinek egyike. Már magok az ellentétek érdekessé teszik e fönséges képet. A háborgó tenger és a csendesen pihenő idvezítő . . . a megrémült tanítványok és a nyugodt lelkületű mester nem megragadó, nem nagyszerű kép-é? . . . nem méltó-é egy ihletett festő ecsete alá?

De míg a művész egy magasztos kép tárgyát látja benne, én, az Istennek egyszerű szolgája, mint egy tisztán mutató tükörből az emberi életet látom megtestesítve visszatükröződni; mert

1. e tengeren való hajózásban szemléelhetjük saját vándorlásunkat, életpályánkat;

2. a tanítványokban saját erőtlenségünket.

3. a mesterben saját nagyságunkat.

Mig ezekről szólok, figyelmezzetek!

I.

A galileai vagy genezáreti tengeren hajózása Jézusnak képe földi vándoréletünknek.

Jézus tengerre száll tanítványaival. A tenger csöndes, néma, zajtalan. A nagy szellem a fönséges hegyi beszéd után kifáradva, nyugalmat óhajt. Félelem nélkül hajtja le fejét a hajó deszkájára, mint egy ártatlan gyermek a bölcső vánkosára, ki felett forrón szerető szülék örködnek. A hullámfodrok enyelegve ringatják a hajót, mint a gondos dajka a bölcsőt. Az enyhe álom lágy ujjáival bészárja az ellankadt szemeket, és ő nyugodtan szendereg. A hajó tovább-tovább reng a sík tengeren. De egy percz! . . . s minő nagy változás!

A kék ég, mely napszemével mosolyogva nézte magát a tenger tiszta tükrében, sötét, nehéz felhőkkel van béhomályosítva. A szel-
 lő, mely gyöngé enyelgéssel játszott a tenger fodraival, most vad
 orkánná változott. A hullámfodrok, a melyek gondos dajkaként rin-
 gatták a kised hajót, most iszonyatos titánokként tusakodnak egy-
 mással. „És a hánykodó tengeren, melynek hullámaít szélvész és
 vihar a dühösségig felkorbácsolták, a kised hajó könnyü labda-
 ként, most a magasba, majd ismét mély örvénybe sodortatik alá a
 hánykodó hullámok által. És mig kün a tenger zúg s ordit a vi-
 har; mig a kised hajó labdaként alá s fel hányatik, benn a hajó-
 ban Jézus csendesen alszik, mint gyermek édes anyja ölében; a ta-
 nitványok pedig megrémülve s a pillanat veszélye által megingatva
 hitőkben, járulnak Jézushoz, nem mint gyermek atyjához, kételkedést
 nem ismerő bizalommal, hanem mint kétségbeesett, ki a veszély
 pillanatában mindenhez, még a szalmaszálhoz is fogódzik, s ezt kiált-
 ják: mester! tarts meg minket, mert elveszünk! Ki ne ismerne rá e
 képben az életre, és a tanítványokban önmagára?“ Nem tenger-é
 az élet is, melynek egyik partja a bölcső, a másik a sir? . . . S
 nagyobb-é az élet útja, mint a kis genezáreti tenger, melyet ki-
 csinysége miatt inkább tónak nevezhetnénk s nevezik is, mint ten-
 gernek?

Menynyi küzdelem mégis e rövid úton!

Midőn kiindulunk bölcsőnk indulójától, még csendes a tenger,
 s ha hánykodik is, hullámaítól megment a szülői örökös szeretet;
 de növekedvén, mind bennebb, bennebb ragad a mozgalom és a vi-
 szonyok szünteleni változásával növekednek a tenger hánykodásai is.

Hányszor nem borítja el mosolygó egünket a gyász sötét fel-
 lege? Hányszor nem sujtolnak a rágalmak érdemetlen mennykövei?
 A csalódások hullámai hányszor, de hányszor nem ütik életsajkán-
 kat a hálátlanság kemény sziklájához?!

Oh bizony sok zivatarnak vagyunk kitéve e rövid földi vándor-
 lásunk alatt!

Most a sors borzasztó szélvészei ide s tova ragadják életsaj-
 kánkat, majd meg a balszerencse ádáz súlya hajó-nyúgként köti le
 legszerencésebbnek hitt útunkat. Most a nyomoruságok hánykodó
 hullámain kell eveznünk, majd meg az emberi igazságtalanság zá-
 tonyán akadunk fel. S midőn pihenőül kikötni akarnánk a jóre-
 ménység fokán, nem tölünk függő okok miatt veszélyes sziklák kö-
 zé ragadtatunk.

Csekély az út bölcsőnk indulójától a mulandóság révpartjáig, de annál nagyobb a küzdelem! Pedig mi mily gyöngék vagyunk! Alig zúdulnak ránk a sors zivatarai, s már is a szeretet kötelékei feloldozódnak, a reménység összerongyolódik, árbocunk, a hit, ingadozni kezd s az örvény mind bennebb bennebb sodor, s mi, miként a megrémült tanítványok, kétségbeesve, fűhez-fához ragaszkodunk oltalomért.

Lám! nagy volt a rémület, baj, ijedtség a hajón; de nagy volt az oltalom is. A mennyei Atya gondviselése velünk van! Az ő tudta nélkül egy hajszálunk se hullhat le. Mint a szerető atya szeretett gyermekei felett, úgy őrökdi ő felettünk. Minden léptünk, minden tettünk tudva van ő előtt. Ő a mi valódi jó atyánk, ki megszabadít minket a veszedelmektől, melyek ránk jönnek mindenfelől. Az ő gondviselése őrökdi bölcsőnk álmai felett; gyermekjátékaink között az ő szeretete vigyázott mi reánk; az ő szeretete ajándékozta szívünknek a szeretet szent érzését, mely földön felüli üdvvel árasztja el a szív idegeit; az ő kegyelméből nyertük a tudásnak alapját, a lelket, hogy kiemelkedve a föld göröngyei közül, magasztosabb gondolatok, életelvek, czélok lelkesítsenek, hogy így egymást boldogitva boldogulhassunk. Az ő szeretete, jósága mosolyog, áradoz, ragyog a hajnal biborában, a virág illatában, a nap tündöklő fényében. Az ő szeretete a hitnek angyala, mely leszáll az özvegyek, árvák, elhagyottak hajlékaiba s a vigasztalás kendőjével törli le fájdalmas könyeiket. Ő jelenik meg a haldokló ágya mellett a vallás szavaiban, midőn egy jobb élet reményével zárja bé annak ellankadt szemeit. Az ő szeretete nyilatkozik a tiszta lelkiismeretben, midőn igaz ügyünkben nem értetve, töviskoronától vérzik homlokunk, de lelkünk fájdalmai között is mennyei édes érzést érez. Ő a mi erősségünk, paizsunk, oltalmunk a bölcsőtől a koporsóig. Az ő gondviselése kísér minket mindenütt: Uram! hova mennék a te lelked előtt, ha a mennybe menyek, ott vagy, ha a koporsóba vetem az én ágyamat, ott is jelen vagy, ha olyan szárnyaim volnának is, mint a hajnalnak és a tengernek tulsó határainál lakoznám is: oda is a te kezed vinne engemet és a te jobb kezed megfogna.

Miért mégis, hogy oly hamar megrettenünk az élet zivataraitól? Miért csüggedünk mégis el oly hamar, mikor tudjuk, hogy egy mindenható Atya őrökdi mi felettünk?

Miért a félelem? . . . a rettegés? . . . az elcsüggedés? . . .

E kérdésre megfelel a tanítványok gyengesége, kikben saját gyengeségünket láthatjuk.

II.

A tanítványok jelképezik gyengeségünket.

„Mit félték, oh kicsinyhitűek?! ezzel nevezi s feddi meg Jézus gyengeségünket.

Azok a tanítványok, kiknek a tenger zúgása volt bölcsődaluk, kik e tenger partjain játszották el a gyermekkor ártatlan játékait, s kik mint férfiak, itt töltötték idejük nagyobb részét halászáttal, a kiknek számtalanszor volt alkalmuk látni a tenger apályát és dagályát, a hullámok hánykodásait és az elemek tusakodó csatáit; azok mondom, most, ez ismerős helyen ez ismerős részben: félnék és rémülettel költik fel nyugodtan szendergő mesteröket — ments meg, mert mindjárt elveszünk! Pedig nem voltak a gyávák közül valók! Hiszen Jézust követve, már ezzel megmutatták bátorságukat. Lemondottak foglalkozásaikról, le az élet örömeiről, megtagadták magukat, csak hogy követhessék azt az embert, kinek magasztos céljairól még akkor csak sejtelemmel voltak.

Miért félték hát? Tán mert a hullámokban a halál örökre megsemmisítő hatalmát látták? Hiszen mesterök bizonyosan felfedezte előttök, hogy a sír nem a megsemmisülés hazája, hanem csak egy újabb életnek ajtaja, melyen át egy boldogabb hazába juthatunk.

Vagy tán bűnös öntudatuk rettentette meg a halál ijesztő vázától? Nem! hiszen ők nem voltak bűnösök: egész életük az erény ösvényén haladott. Miért félték hát, ha sem a halál rémes árnyéka, sem bűnös öntudatuk meg nem rettenthette?

Idvezítőnk felfedezte okát e félnékségek, midőn dorgálva javítani akarja: kicsiny hitűek! miért félték?

Gyenge volt hitök, azért oly kicsiny, kicsiny volt hitök, azért félnékek.

Ez a kicsinyhitűség, nem hitetlenség, mintha minden hitet elvesztettek volna — hiszen épen a hitért követték Jézust!

Volt hitök, csak hogy nem volt elég erős szívöket bétölteni, erőtlen volt a félelmet elűzni.

S nem ez-é az oka saját félnékségünknek, kétségbeesésünknek is gyakorta?

Jól tudjuk, hogy van egy mindenható szerető édes atyánk a mennyben, ki mindeneket teremtett, igazgat és megtart, ki szeretetével átölelve tartja a nagy mindenséget, kinek kegyelméből élünk, szárnyainak árnyékában nyugosznak, ki atyai jószággal örködik felettünk s minden lépésünkre felvigyáz — és még is, ha a sorsnak csak legcsekélyebb zivatarra is meglep, nem hogy kételkedést nem ismerő bizalommal járulnánk zsámolya elé, s atyai keblén a hit által vigasztalást és új erőt meritenénk magunknak, hanem gyakran még zúgolódással, káromlással is említjük szent nevét.

Lám az Istent féltő Dávid egy szál parittyával, de Istenbe vetett erős bizalommal menyen a pánczélosan felfegyverzett Góliát elébe s a győzelem babérjával tér vissza.

A kegyes Dávid az oroszlánok barlangjában egyedül Istenbe helyezi bizodalját s a rettenetes állatok meghunyászkodva simulanak lábaihoz bátor tekintetétől.

Hitre, erős hitre van hát szükségünk, hogy a sors zivatarait félelem nélkül kiállhassuk.

Ha a sors fürgetege életünk vetéseit semmivé tenné: ne esünk mindjárt kétségbe. Az úrnak útai végére mehetetlenek, szeretetének különös munkásságai nem mindig ismeretesek előttünk. Hiszen mi azt se tudjuk, mi szolgál tulajdonképpen javunkra. A tapasztalás is azt bizonyítja, hogy a gazdagság legtöbbnek rontására, kárára van, mert elfeledteti az élet valódi célját, hivatását; míg ellenben a szegénység közelebb vihet ahhoz, mert a hit, reménység és a felebaráti szeretet soha el nem hervadó virágait inkább nevelheti keblünkben. Aztán a szorgalom vesztett kárunkat ismét kipótolhatja: a szorgalmon Isten áldása van! Isten azokat látogatja meg, azokat teszi próbára, a kiket szeret.

Ha szeretteinket ragadja le kebelünkről a kérlelhetetlen halál — ne zúgolódjunk mindjárt az ég ellen, sőt merítsünk vigasztalást a vallás szavaiból, hogy a sír nem a megsemmisülés hazája. Vagy ha éppen minket rémitene a halál torz arculatja, bátran mondjuk a nagy költővel: „Bizton tekintem mély sírom éjjelét! Zordon, de oh, nem, nem lehet az gonosz, mert a Te munkád!.. ott is elszort csontaimat kezeid takarják“! —

Ha pedig az igazságért gúnyt, rágalmat, számkivetést, börtönt, s rabláncokat kellene is szenvednünk, viselnünk: ne rettegjünk, legyen erős hitünk Istenben. Idézzük le! ki szemeink elé az igazság

vértanúinak százezereit s tanuljunk tőlük béketűrőleg elviselni a ránk mért szenvedéseket. Boldogok azok, kik üldöztetnek és sa-nyargattatnak az igazságért, mert ők megjutalmaztatnak. Isten tömlőbe szedi a mi könnyhullatásainkat és megfizet kinek-kinek a maga érdeme szerint.

Igen ai! az életnek minden körülményei, a sorsnak minden változásai között legyen rendithetetlen erős hitünk Istenben és az ő gondviselésében, mert így, ha hitünk erős, lelkiismeretünk tiszta: nem fogunk rettegni mindenért, mint a gonosztevő, ki még akkor is szalad saját lelkiismerete üldözéséből, mikor senki se kergeti. Ily erős hittel, miként Jézus szavaira — lecsendesülnek sorsunk hánykodó hullámai, fájdalomainknak kínjai megkicsinyülnek s az élet szenvedéseit, balsorsunk csapásait mosolyogva viselhetjük. Ilyen erős hitre van szükségünk, mely erősebb legyen ama köszálnál, melyet a földrengés sem tud halomra dönteni. Ily hittel bátran tehetjük életsajkánkat az élet legzivatárosabb tengerére is, mert ily hittel a legnagyobb hullám-torlat, a legnagyobb örvény sem fogja soha elborítani.

Ily hitet találunk pedig

III.

a mesterben, idvezitőnkben, kiben saját
nagyságunkat láthatjuk.

És ime nagy háboru támada a tengeren annyira, hogy a hajó elborittatnék a haboktól; ő pedig alszik vala. És a tanítványok hozzá járulván, felkölték, mondván: Uram! tarts meg minket, mert mindjárt elveszünk. És monda nékik: mit féltek oh kicsiny hitűek? És felkelvén megdorgálta a szeleket és a tengert, és lőn nagy csendesség. Az emberek pedig elcsodálkoznak, mondván: „Kicsoda ez, hogy mind a szelek, mind a tenger engednek neki?”

Ha nem ismernők is idvezitőnk élettörténetét a bölcsőtől a Golgotáig, ha nem tudnók is rendithetetlen bizalmát a mennyei atya iránt, ha bátorságát, jóságát, szelidségét, ártatlanságát, lelki tisztaságát, erényeit mind mind nem ismernők is: szent igénk e néhány szavaiból jellemének egész nagyságát megismerhetnők.

Az a tiszta lelkiismeret, a mely csendesen szendereg a tenger zúgásai, a borzasztó orkán ordításai, az elemek iszonyatos csatái alatt; az a rendithetetlen hit, mely az öntudat felébredésének legelső pillanatában oly szi-

lárd szavakban nyilvánul; az a valódi bátorság, mely ez elemzavarban és ragályos ijedtség közepette oly lelki nyugalommal áll: mind ezek oly jellemvonások, melyek már magokra is elégségesek volnának, hogy őt az összes emberi nem példányképül állítsák lelki szemeink elé.

S mig idvezítőnk jellemének nagyságát bámulhatjuk a felolvasott igékben, egyszersmind előnkbe tárul itt a hitnek rendkívüli ereje, munkássága és jótékonytsága.

Mit félték oh kicsiny hitűek? ez a legelső szava a fölébresztett mesternek. És e pár szó, oly tiszta lelkiismeretű, oly rendithetetlen hitű, oly valódi bátorságu ember ajkairól kiejtve, mint a milyennek Jézus mutatkozott e zivatar alatt — szavában, tettében és állapotában, mint villany-folyam rázta fel ijedt kábultságaikból a megrémült tanítványokat, a megrémült sokaságot; és im, az elcsüggedt hit új életerőre ébredt kebleikben, s ez által megijedt lelkeikben a bátorság százszoros erővel tért vissza, s azt, mit felcsigázott ijedtségük oly borzasztónak látott a zaklatott képzelődés szemüvegén, most elnémul, lecsendesül, elenyészik minden borzasztóságával. És az ijedtségtől magukhoz tért emberek csodálják vala Jézust, hogy mind a szeleknek, mind a tengernek tudna parancsolni; pedig ő csak a hitet ébresztette fel bennök, s a fölébresztett hit ereje némitá, enyészte el a veszély nagyságát.

Igy munkálkodhatik a hit mi bennünk is! így csendesítheti le életünk zivatarainak legnagyobb veszélyeit is, ha a Jézus hitével birunk. És aval birhatunk, hisz ő is ember volt: született, nevedett testben és lélekben, fáradott, éhezett, szomjuhozott és meghalt!.. Mind ezek nem azt bizonyítják-é, hogy ember volt?.. S ha ember birhatott ily erős hittel, ily tiszta jellemmel, mi miért ne birhatnánk, ha akaratumk és törekvésünk minden erejét arra fordítjuk? Hiszen nekünk ez annyival könnyebb, mert ő példát hagyott, s az ő nyomdokai biztosan vezetnek minket a hit ösvényén a mennyei atya hajlékába.

Tegyünk hát szent fogadást ai! hogy teljes szivből és teljes lélekből, akaratumk és törekvésünk minden erejéből arra fogunk törekedni, hogy az ő nyomdokain haladhassunk egész életünkben. Tegyük szent fogadást, hogy e nemes ösvényről, sem a gazdagság múltó csábjai, sem a kísértetek incselkedései, sem a sors zivatarainak szenvedései, se semmi soha le nem fog téríteni. Tegyük

szent fogadást ai! saját magunkért, jóvoltunkért, boldogságunkért, mert ez szoros összefüggésben van életünk boldogságával, lelkiismeretünk nyugalmával és az örök élet és örök boldogság elnyerésével. Igyekezzünk teljes lelkünkől és teljes erőnkől oly erős hitet szerezni élethajónk árboczául, s a szeretetnek oly erős kötelékeivel lecsatolni reménységünk horgonyát, és végül iránytóul oly tiszta gondolkodást, jellemet tenni, minő a Jézusé volt; mert akkor bátran evezhetünk hajónkkal az élet legveszélyesebb sziklái között. Így ránk zúdulhatnak az életnek minden zivatarai, de minden veszedelem nélkül meghunyászkodnak lábaink alatt; így játszadoxva fog lengeni örömünk és boldogságunk ezer színű vitorlája, — s mi bizton fogunk haladni földi vándorlásunk kitérőt révébe, hol kikötve, ama mennyei hazának polgárai leszünk, melyet Isten az ő angyalainak és a parancsolatokat hiven betöltőknek készített.

Amen.

